

Till arbetspensionsanstalterna

TILLÄMPNINGSANVISNINGAR GÄLLANDE ARBETSLÖSHETSPENSION

Inledning

Till arbetspensionsanstalterna har som bilaga till cirkulär 26/79 sänts bl a regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 4 c § lagen om pension för arbetstagare och 4 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden. I ändringen av lagen om pension för arbetstagare föreslås en sänkning av de nedre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension från början av år 1980 så, att långvarigt arbetslösa som är födda år 1925 eller tidigare kunde få denna pension. Hänvisningen till lagen om pension för arbetstagare i 4 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden har ändrats. Riksdagen har antagit båda lagarna i den föreslagna lydelsen och lagarna har stadfästs vid föredragning för republikens president. Lagarna trädde i kraft 1.1.1980. Lagtexterna bifogas pensionsanstalterna till kännedom.

Pensionsskyddscentralen anvisningar om arbetslöshetspension är spridda i cirkulär 16/71, 7/75, 27/75, 10/77, 18/78 och 27/78. För den skull har i detta cirkulär sammanförts de nuvarande och efter 1.1.1980 fortfarande gällande samt de 1.1.1980 ikraftträdande anvisningarna om arbetslöshetspension. I cirkuläret behandlas också de problem som kommit fram vid avgöranden av arbetslöshetspensionsansökningar.

Förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetspension

Rätt att erhålla arbetslöshetspension har enligt 4 c § 1 och 6 mom. APL en år 1925 eller tidigare född arbetstagare, som med intyg av arbetskraftsmyndighet visar, att han under en tid omfattande de sistförflutna 60 veckorna + en månad har fått i lagen om riksfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning för minst 200 dagar, eller att han under tre kalenderår i följd fått i lagen om riksfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd för sammanlagt det maximiantal dagar lagen medger. Maximiantalet är i normalfall 450 dagar, men har under flera år varit 500 dagar. Också år 1980 är maximiantalet 500 dagar. Därtill krävs, att arbetstagaren inte kan anvisas sådant arbete, som han inte kan vägra motta utan att förlora sin rätt till i lagen om sysselsättning avsedd ersättning.

I fråga om åldern är erhållandet av pensionen från 1980 års början beroende på en persons födelsetid så, att person som är född före 1.1.1926 får arbetslöshetspension på grund av sin ålder. På personer som är födda 1.1.1926 eller senare tillämpas den i 4 c § 1 mom. APL lagfästa åldersgränsen 60 år. Enligt lagändringen 1.1.1980 kan en person som är född 31.12.1925 få arbetslöshetspension från 1.1.1980 och således som 54-årig, ifall de övriga förutsättningarna för pensionens erhållande är för handen.

Tillämpning av 60 veckors stadgandet

Utfärdande av Arbetskraftsmyndighets intyg

De 200 dagar med dagunderstöd eller ersättning under 60 veckor skall ha ansamlats så, att tiden från och med den första understöds- eller ersättningsdagen till och med den sista 200 dagen, den s k ansamlingstiden, får omfatta högst 60 veckor.

Det för arbetslöshetspensionsansökan nödvändiga arbetslöshetsintyget utfärdas alltid av en Arbetskraftsmyndighet.

Arbetslöshetskassorna måste anmäla till Arbetskraftsmyndigheterna, för hur många dagar kassamedlem har fått arbetslöshetsunderstöd under de 60 sistförflutna veckorna. 60 veckors tiden räknas bakåt från tidigast den dag, som ligger en månad före intygets dateringsdag. Kassa ger uppgifterna på en särskild anmälningsblankett. Begäran om denna anmälan gör i allmänhet Arbetskraftsmyndigheten. Kassa kan dock även på eget initiativ sända anmälan om understödsdagarna till Arbetskraftsmyndigheten, d v s till Arbetskraftsbyrån på kassamedlems boningsort. När Arbetskraftsbyrån fått anmälan kan den sedan fylla i intyget för ansökan om arbetslöshetspension.

Arbetslöshetsintyg till andra än kassamedlemmar kan Arbetskraftsbyrån fylla i på basen av de uppgifter byrån själv har.

För utfärdandet av Arbetskraftsmyndighetens intyg har reserverats en månads tid. Den tidsperiod som skall granskas är sålunda 60 veckor + en månad räknat bakåt från den dag då arbetslöshetsintyget har undertecknats.

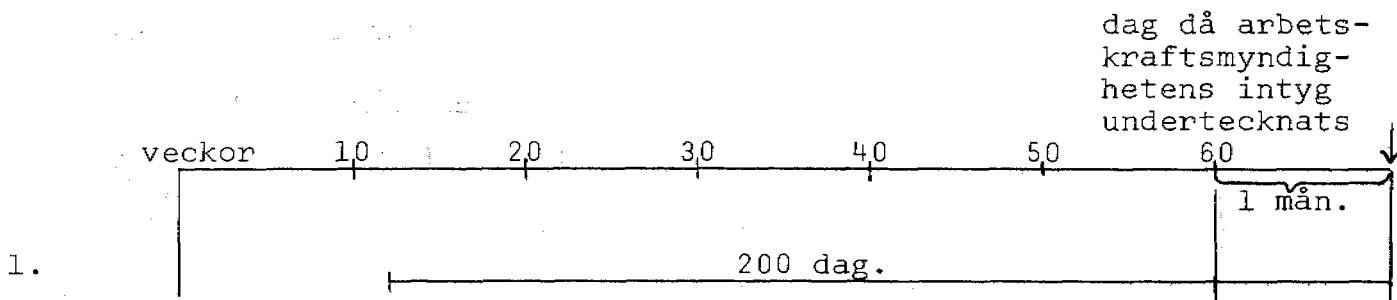
En månads tid

Vid bestämmandet av den i 1 § APL avsedda en månads tiden anses alltid, att ett arbetsförhållande har pågått en månad, om det har fortsatt en hel kalendermånad eller från den 1 till den 30 dagen i månaden, eller i februari från månadens början till den 28 dagen. Kravet på denna en månads tid anses uppfyllt, om arbetsförhållandet upphör under den efter begynnelsemånaden följande månaden på en dag, som till sitt ordningsnummer är högst ett nummer lägre än arbetsförhållandets första dag. Denna regel skall tillämpas även vid bestämmandet av den i 4 c § APL avsedda en månads tiden.

Exempel

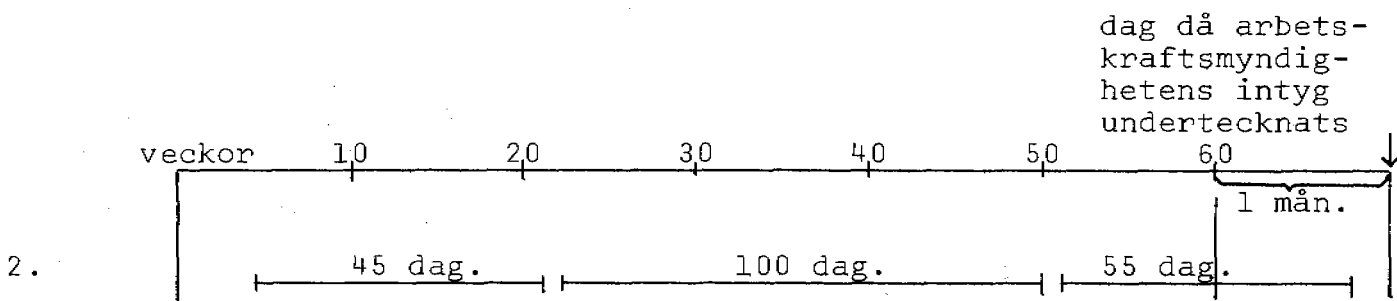
granskningsperiod = 60 veckor + 1 månad bakåt i tiden från den dag då arbetskraftsmyndighetens intyg undertecknats

ansamlingstid = tiden från och med den första dag-
understöds- eller arbetslöshetsersättningsdagen fram
till och med den dag då 200-dagars kravet uppfylls.

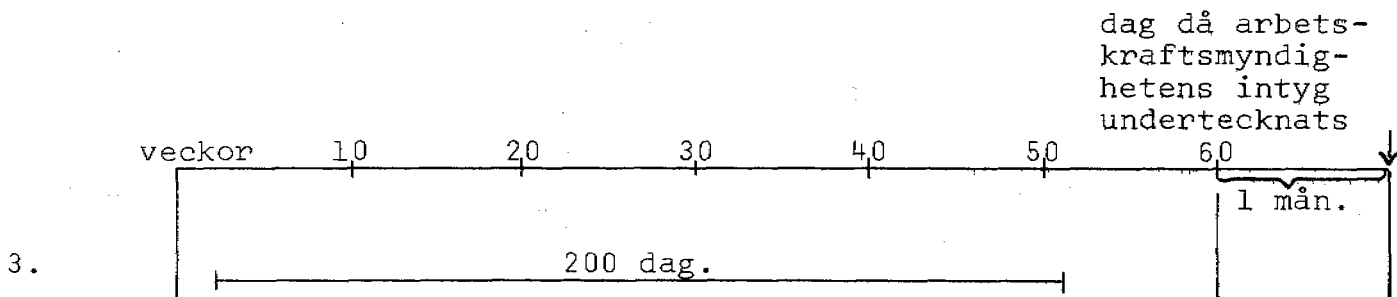

Arbetskraftsmyndighetens intyg är daterat samma dag som den dag då kravet på dagunderstöd och/eller arbetslöshetsersättning för 200 dagar uppfyllts. Pension beviljas.

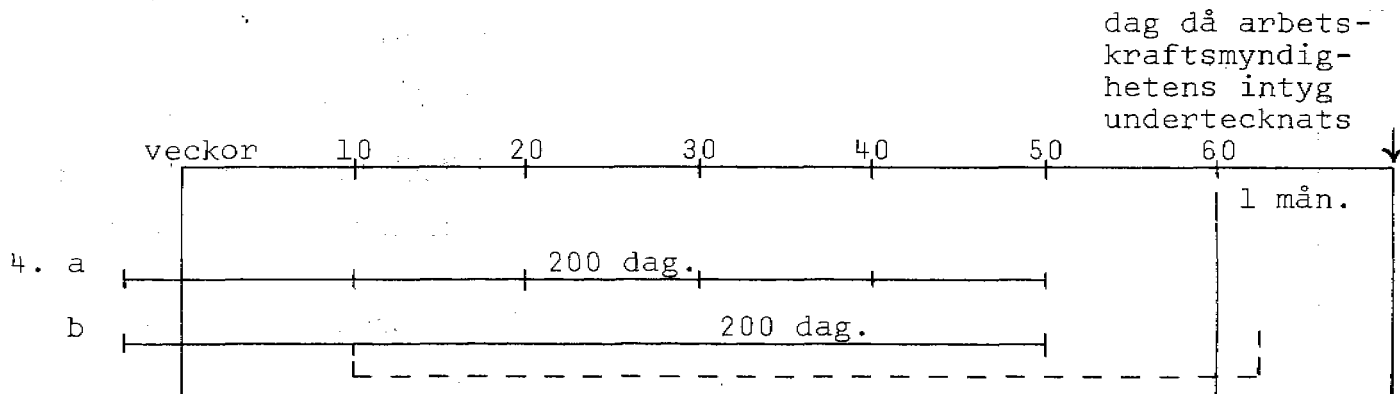
"Förseningsfristen" om en månad har ingen betydelse i detta fall.

200-dagars kravet har uppfyllts inom högst 60 veckor och hela ansamlingstiden ryms inom granskningsperioden 60 veckor + 1 månad. Pension beviljas.

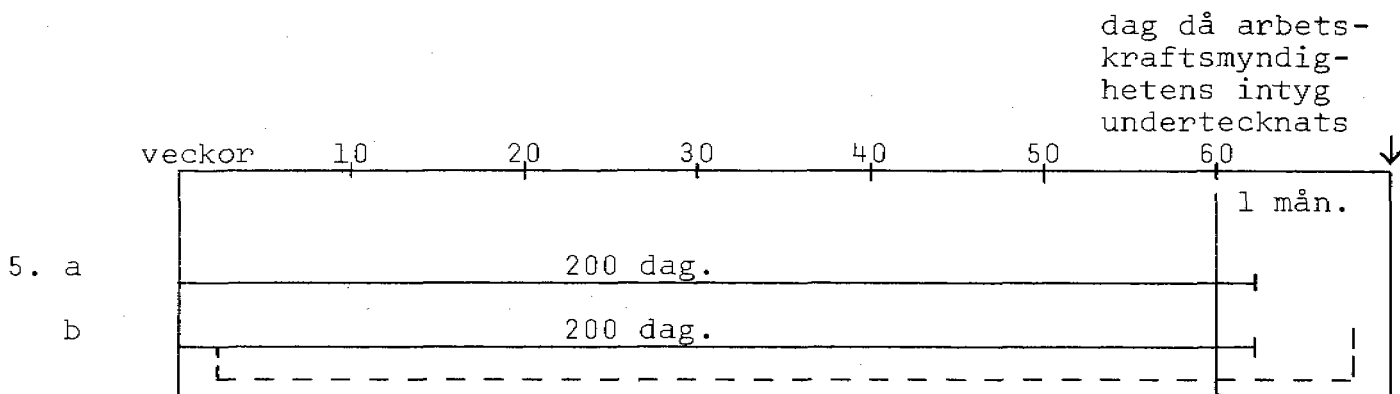
200-dagars kravet har uppfyllts tidigare än en månad före undertecknandet av arbetskraftsmyndighetens intyg. Pension beviljas, emedan 200 dagar har ansamlats under granskningsperioden. Ansamlingstiden är högst 60 veckor.

a 200-dagars kravet har visserligen uppfyllts under granskningsperioden, men den första betalningsdagen har infallit tidigare än 60 veckor + 1 månad räknat från dateringen av Arbetskraftsmyndighetens intyg. Ansamlingstiden har varit högst 60 veckor. Pension kan inte beviljas.

b I a-fallet måste hos arbetslöshetskassan eller Arbetskraftsbyrån kontrolleras, om sökanden fått dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning ännu efter det 200-dagars kravet uppfyllts. Om så är fallet, beviljas pension under förutsättning, att beviljningsvillkoren uppfylls vid en senare tidpunkt, likväl senast då intyget undertecknats.

Om rätten till arbetslöshetspension skulle uppstå på basen av att 200-dagars kravet uppfylls först sedan intyget utfärdats, måste nytt intyg begäras hos Arbetskraftsmyndigheten.

a 200-dagars kravet har visserligen uppfyllts inom granskningsperioden, men ansamlingstiden har varit längre än 60 veckor. Pension kan inte beviljas.

b I a-fallet måste kontrolleras, om sökanden fått dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning ännu efter det 200-dagars kravet uppfyllts. Om så är fallet, måste ytterligare kontrolleras om i granskningsperioden ingår 200 dagunderstöds- eller arbetslöshetsersättningsdagar som räknas bakåt från någon senare tidpunkt, dock senast från intygets dateringsdag, ifall nytt intyg inte erhållits. Pension beviljas, om 200 sådana dagar ingår i perioden.

Utfärdande av arbetslöshetsintyg

Vid ikraftträdelseskedet för lagändringen 1.1.1980 kan vid tillämpning av såväl 200 dagars- som maximiantalsstadgandet, arbetslöshetsintyget utfärdas omkring två månader före lagens ikraftträdande eller tidigast i oktober 1979.

Enligt de tidigare anvisningarna kunde vid tillämpningen av maximiantalsstadgandet intyget utfärdas tidigast först på 58 års dagen. Då det likväl är ändamålsenligt att pensionen kan börja genast när lagen träder i kraft, har anvisningarna till denna del ändrats. Den ändrade tolkningen leder till, att dagen för intygets utfärdande numera är enhetlig både då stadgandet om 200 dagar och då stadgandet om maximiantalet tillämpas.

Begreppet pensionsfall

Pensionsfallet har definierats i 4 c § 3 mom. APL. Pensionsfallet inträffar den dag då arbetslösheten börjar och denna dag anses vara den dag, för vilken till sökanden första gången under de 60 veckorna har utbetalats dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning.

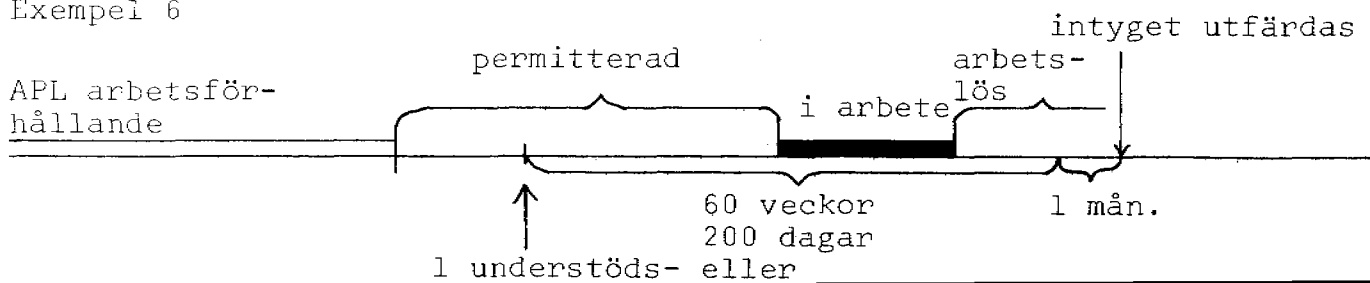
Också då maximiantalsstadgandet tillämpas vid uträkning av pensionen anses arbetstagaren ha blivit arbetslös den dag, för vilken dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning första gången utbetalades till honom under de i 4 c § 1 mom. APL avsedda 60 veckorna.

Om inga dagunderstöds- eller arbetslöshetsersättningsdagar ingår i den tidsperiod, som omfattar 60 veckor + en månad räknat bakåt från den dag Arbetskraftsmyndighetens intyg är undertecknat, anses pensionsfallet ha inträffat den dag intyget har undertecknats. Detta har inte sagts ut direkt i lagen, men stadgandet tolkas på detta sätt.

Också de dagunderstöd och arbetslöshetsersättningar, som har utbetalats för permitteringstid beaktas vid bestämmandet av tidpunkten för pensionsfallet. Sålunda anses pensionsfallet ha inträffat den 1 understöds- eller ersättningsdagen, om denna har infallit under permitteringstid och under en tidsperiod som omfattar 60 veckor + en månad räknat bakåt från dagen för intygets undertecknande, fastän vederb. person skulle ha varit i arbete ännu efter permitteringen.

Här skall dock observeras, att arbete som utförts efter pensionsfallet, inte mera ger någon tillväxt i pensionen. Tolkningen är sålunda enhetlig med invalidpensionen.

Exempel 6

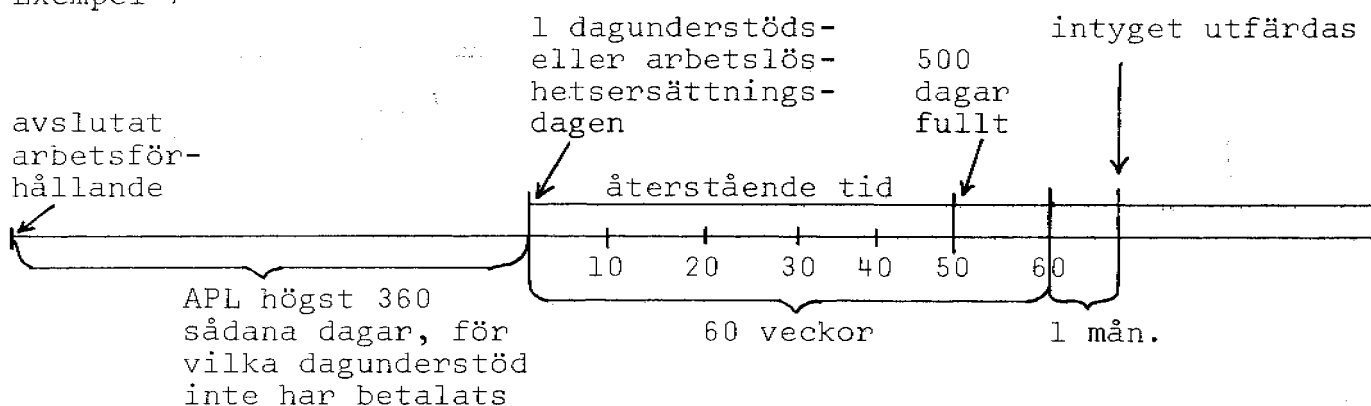

Bestämmandet av rätten till återstående tid

Utgående från den första understöds- eller ersättningsdagen inom tidsperioden 60 veckor + en månad eller från intygets undertecknande undersöks, om rätt till beaktande av återstående tid föreligger.

Avslutat arbetsförhållande och återstående tid

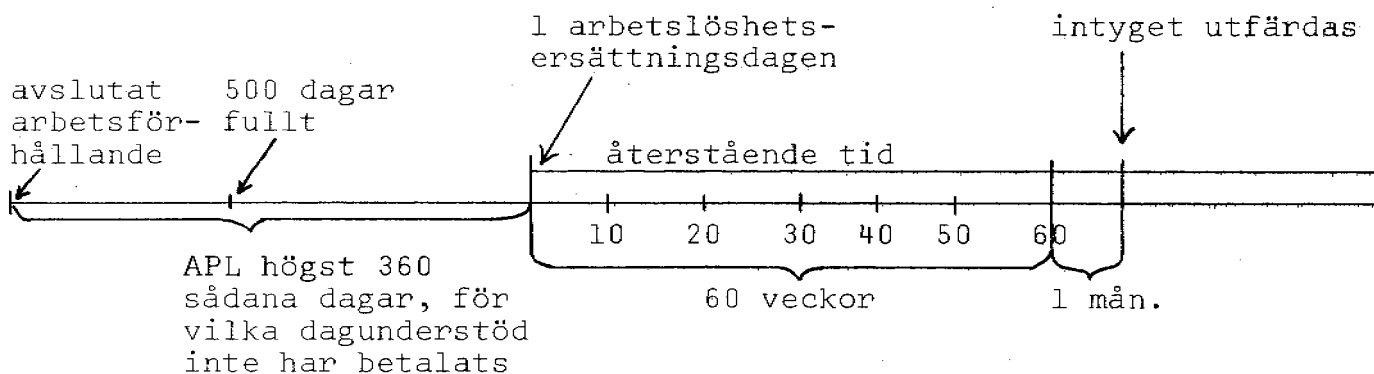
Exempel 7

Åt vederb. person har under en tid om 60 veckor + en månad räknat bakåt arbetslöshetsintygets utfärdande betalats dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning. Pensionsfallet har inträffat på den första understöds- eller ersättningsdagen under den 60 veckor långa ansamlingstiden. Maximiantalet dagar har i detta fall uppnåtts efter pensionsfallet.

Tiden från arbetsförhållandets avslutande fram till pensionsfallet omfattar högst 360 sådana dagar, för vilka dagunderstöd inte har betalats. I pensionen beaktas den återstående tiden.

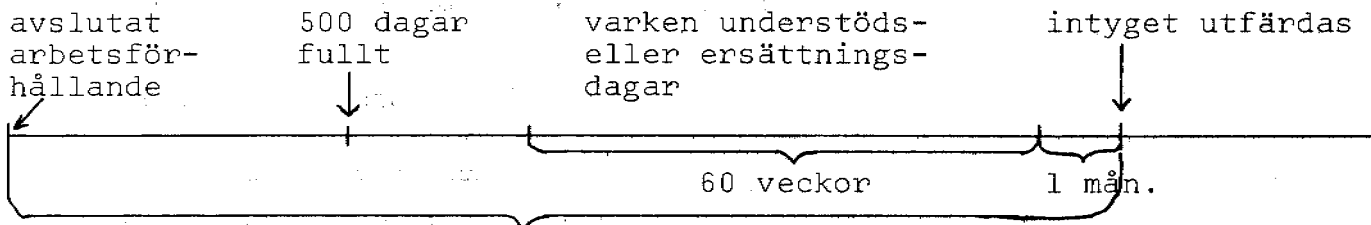
Exempel 8

Maximiantalet har uppnåtts redan före tidsperioden 60 veckor + en månad före intygets utfärdande. Inom tidsperioden 60 veckor + en månad finns det ersättningsdagar. Pensionsfallet har inträffat den 1 ersättningsdagen.

Tiden från arbetsförhållandets avslutande fram till pensionsfallet omfattar högst 360 sådana dagar, för vilka dagunderstöd inte har betalats. I pensionen beaktas den återstående tiden.

Exempel 9

APL över 360 sådana dagar, för vilka dagunderstöd inte har betalats, i pensionen beaktas sålunda inte den återstående tiden

I tidsperioden 60 veckor + en månad räknat bakåt från intygets utfärdande ingår inte en enda understöds- eller ersättningsdag. Maximiantalet har uppnåtts redan innan den nämnda tidsperioden började. Pensionsfallet har inträffat den dag intyget har undertecknats.

Då tiden för arbetsförhållandets avslutande fram till pensionsfallet omfattar flera än 360 sådana dagar, för vilka dagunderstöd inte har betalats, kan den återstående tiden inte beaktas i pensionen.

Rätten till pension på basen av återstående tid undersöks inom FöPL och LFöPL på motsvarande sätt som ovan i exemplen 7-9. I fråga om KAPL skiljer sig förfarandet från det ovan sagda beroende på det avvikande stadgandet i KAPL på så sätt, att för att få pension på basen av återstående tid måste en person ha förtjänat det i 7 § 1 mom. KAPL lagfästa s k övre gränsbeloppet före pensionsfallet under en tid med 540 sådana dagar, för vilka dagunderstöd inte har betalats. Pensionsfallet har inträffat den 1 understöds- eller ersättningsdagen under tidsperioden 60 veckor + en månad räknat bakåt från den dag arbetslöshetsintyget undertecknades. Ifall det inte finns några understöds- eller ersättningsdagar under denna tidsperiod, har pensionsfallet inträffat den dag intyget undertecknades.

Uträkning av pensionen

De 1.1.1980 ikraftträdande lagändringarnas inverkan på pensionens uträknande

Enligt de lagändringar som trädde i kraft 1.1.1980 beaktas inte längre arbetsförhållandeuppgifterna ända fram till pensionsåldern. Vid uträkning av pensionen beaktas förtjänsterna endast fram till utgången av

det kalenderår då arbetstagaren fyller 63 år. Tiden fram till pensionsåldern beaktas som återstående tid. Lagändringen föranleder ändringar i uträkningen av arbetslöshetspensionen för dem som blir arbetslösa nära pensionsåldern.

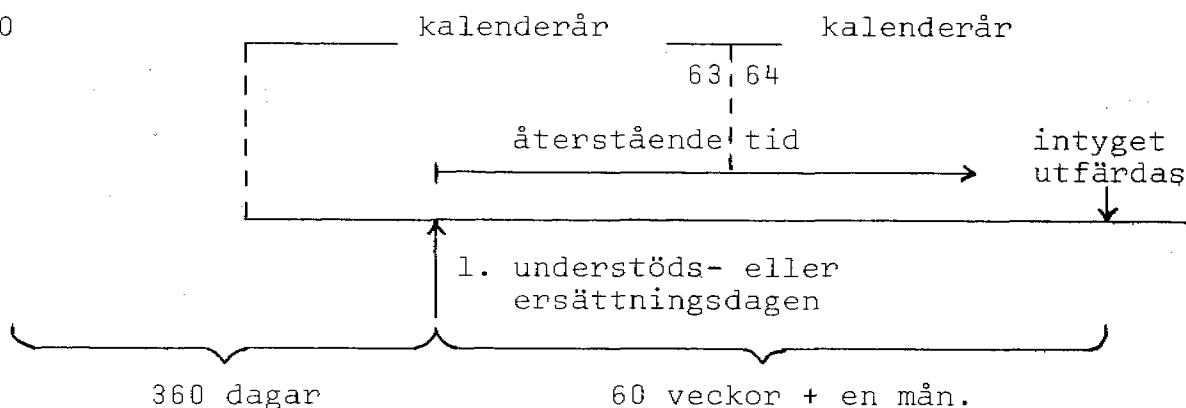
Arbetslöshetspensionen uträknas på samma sätt som en invalidpension, där den underliggande arbetsoförmågan anses ha börjat samma dag som arbetslösheten. Som denna dag betraktas den dag, för vilken dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning första gången har betalats under den i 4 c § 1 mom. APL avsedda tiden om 60 veckor + en månad.

Arbetslöshetspension som uträknats enligt de nya stadgandena är lika stor som ålderspensionen.

Pensionsfall före utgången av det då 63 års åldern uppnås

Om den första understöds- eller ersättningsdagen inom den tidsperiod om 60 veckor + en månad, som räknas bakåt från den dag intyget utfärdats, har infallit före utgången av det kalenderår, under vilket arbetstagaren fyller 63 år, uträknas pensionen på samma sätt som för närvarande.

Exempel 10

Om förutsättning för beaktande av återstående tid föreligger, räknas den återstående tiden från den 1 understöds- eller ersättningsdagen.

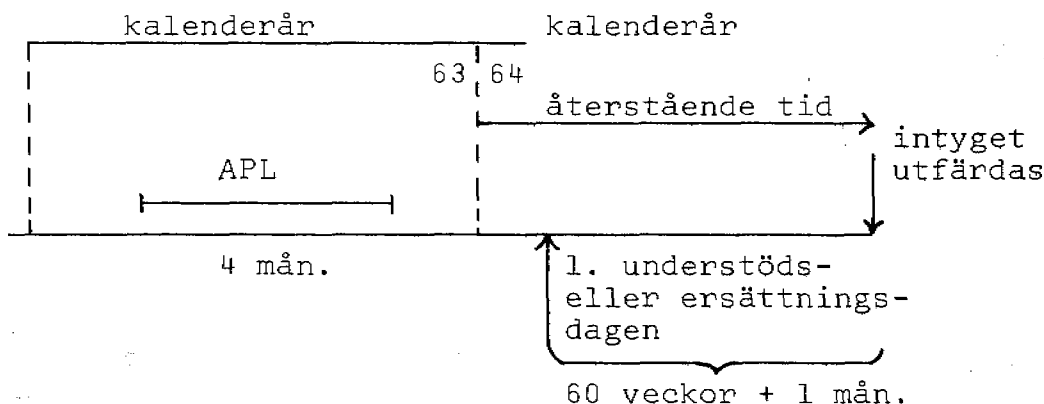
Pensionsfall efter utgången av det år då 63 års åldern uppnås

Ifall den första understöds- eller ersättningsdagen inträffar efter det kalenderår, under vilket arbetstagaren har fyllt 63 år, räknas pensionen på samma sätt som en invalidpension där pensionsfallet har inträffat den sista dagen i det kalenderår, under vilket arbetstagaren har fyllt 63 år.

Betydelsen av ett arbetsförhållandes längd vid utredning av om återstående tid skall beaktas

De ändringar som trädde i kraft 1.1.1980 i arbetspensionslagarna föranleder också ändringar i utredningen av om förutsättningar finns för beaktande av återstående tid i arbetslöshetspensionen i sådana fall, då den 1 understöds- eller ersättningsdagen inom tidsperioden 60 veckor + en månad räknat bakåt från den dag arbetslöshetsintyget har undertecknats infaller efter utgången av det kalenderår, under vilket arbetstagaren har fyllt 63 år. För att den återstående tiden skall beaktas krävs utöver det som tidigare har stadgats i 6 § 3 mom. APL även, att APL-arbetsförhållandetiden är sammanlagt minst fyra månader under det år arbetstagaren har fyllt 63 år. Arbetsförhållande som har upphört under ifrågavarande år beaktas dock härvid i sin helhet.

Exempel 11

Emedan kravet på 4 månader i arbete har uppfyllts, skall återstående tid beaktas i pensionen. Den återstående tiden räknas med början från den första dagen i det kalenderår, som följer efter det kalenderår då arbetstagaren har fyllt 63 år.

Ovan anförda förfaranden används såväl vid tillämpning av 200 dagars- som vid tillämpning av maximiantalsstadgandet.

Ikraftträdande De nya uträkningsreglerna för arbetslöshetspension tillämpas, om Arbetskraftsmyndighetens intyg utfärdas 1.1.1980 eller senare.

Arbetslöshetspensionens begynnande

Enligt 4 c § 2 mom. APL betalas arbetslöshetspension från början av den första kalendermånad, som följer efter det två månader förflutit från utfärdandet av Arbetskraftsmyndighetens intyg. Utan grundad anledning utges inte pensionen retroaktivt för längre tid än sex månader räknat från den månad, som närmast följer efter den månad då pensionsansökan gjordes.

När pensionen kan börja är genom detta stadgande bundet till den dag arbetslöshetsintyget har undertecknats. Då och då förekommer fall, när arbetslöshetsintyget

av någon orsak har utfärdats sedan mer än 60 veckor + en månad har förflutit från den 1 understöds- eller ersättningsdagen eller så har intyget, trots att det kunde ha utfärdats, inte utfärdats genast då 500 dagar uppnåtts. Om Arbetskraftsmyndigheten medger, att dröjsmålet med intygets utfärdande beror på myndigheten själv, kan pensionen i enlighet med Försäkringsdomstolens ståndpunkt beviljas alldeles som om intyget skulle ha utfärdats i rätt tid. Nytt arbetslöshetsintyg behövs inte, däremot en skriftlig rättelse från Arbetskraftsmyndigheten med en exakt angivelse om den tidsperiod under vilken de 200 understöds- och eller ersättningsdagarna har ansamlats (FD:s beslut nr 9834/78/1774).

Arbetslöshetspensionen upphör när sex månader har förflutit från arbetslöshetsintygets utfärdande.

Enligt 4 c § 4 mom. APL upphör arbetslöshetspensionen utan särskilt beslut när sex månader har förflutit från arbetslöshetsintygets utfärdande, om nytt intyg inte insänts. Enligt Försäkringsdomstolens ståndpunkt föreligger inte förutsättningar för att indra pensionen inom den nämnda sex månaders tiden (FD:s beslut nr 1468/77/945).

Arbetslösheten fortsätter eller börjar på nytt inom två år från det pensionen har upphört.

Ifall arbetslösheten fortsätter när pensionen upphör, eller om den börjar på nytt därefter, begynner pension utgå enligt samma grunder som den tidigare pensionen, om det från pensionens upphörande inte förflutit längre tid än två år. Denna två års tid räknas från det pensionen upphör till dess den börjar på nytt.

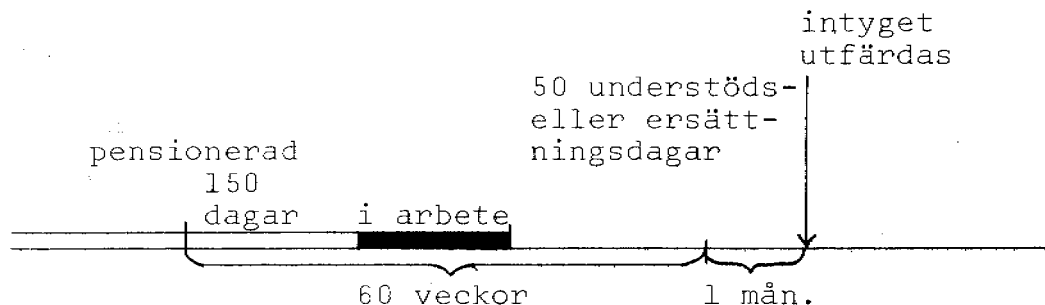
Utfärdande av arbetslöshetsintyg inom två år

Vid granskning av om förutsättningarna uppfyllts för en person att på nytt få arbetslöshetspension, jämförs pensioneringsdagarna med ersättningsdagar, när det kontrolleras, om i tidsperioden 60 veckor + en månad räknat bakåt från utfärdandet av arbetslöshetsintyget ingår minst 200 understöds- eller ersättningsdagar som ansamlats under de 60 veckorna. Pensionen anses ha betalats för varje dag i månaden och en månad anses härvid alltid omfatta 30 dagar.

Ifall arbetslöshetspensionen har upphört och arbetslösheten fortsätter eller börjar på nytt, skall Arbetskraftsmyndigheten hos pensionsanstalten göra en förfrågan om pensioneringstiden. Noggrannare anvisningar om detta till Arbetskraftsmyndigheterna utfärdar Arbetskraftsministeriet.

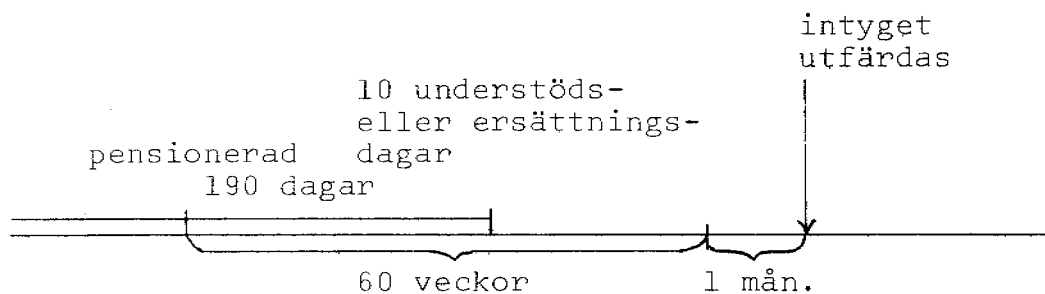
Vid tillämpning av 200 dagarsstadgandet kan nytt arbetslöshetsintyg utfärdas genast då understöds- eller ersättningsdagarna och pensioneringsdagarna tillsammans utgör 200 dagar under de sistförflutna 60 veckorna. Dessa 200 dagar kan sålunda bestå av enbart pensioneringsdagar.

Exempel 12

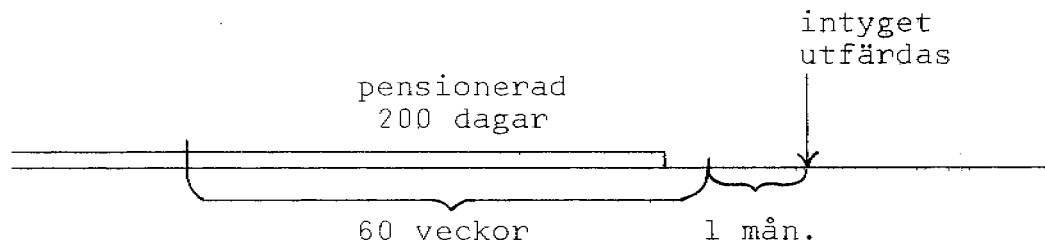
En person har efter sin pensionering åter arbetat. Inom tidsperioden 60 veckor + en månad före intygets utfärdande finns 200 understöds- eller ersättningsdagar och därmed jämställda pensioneringsdagar. Dessa dagar har ansamlats under 60 veckor.

Exempel 13

Inom tidsperioden 60 veckor + en månad finns sammanlagt 200 understöds- eller ersättningsdagar och pensioneringsdagar, vilka alla ansamlats under 60 veckor.

Exempel 14

Inom tidsperioden 60 veckor + en månad räknat bakåt från intygets utfärdande finns minst 200 pensioneringsdagar, vilka alla ansamlats under 60 veckor.

Åt person, som under tre kalenderår efter varandra har fått dagunderstöd för maximiantalet dagar, kan enligt lagen om arbetslöshetskassorna dagunderstöd utges på nytt när vederbörande har arbetat minst sex månader. Om en person har arbetat åtminstone sagda tid, kan arbetslöshetsintyg utfärdas när antalet 200 understöds- eller ersättningsdagar uppnås. Pensioneringstiden jämföras med ersättningsdagar.

Pensionsutbetalningen börjar

Om det av arbetslöshetsintyget framgår, att varken understöd eller ersättning har utbetalats åt en person efter det pensionen har upphört, utbetalas pensionen från början av den månad som följer efter intygets utfärdande. Ifall understöd eller ersättning har betalats, betalas pensionen ut från början av den kalendermånad, som följer efter de två månader som förflutit efter den månad då intyget utfärdades.

Pension enligt samma grunder som tidigare

Emedan arbetslöshetspensionen beviljas enligt samma grunder som tidigare när tiden mellan den förra pensionens upphörande och den nya pensionens begynnande inte är längre än två år, ändras inte beloppet för den nya till betalning utgående pensionen på grund av arbete som utförts mellan pensioneringsperioderna. Pensionsbeloppet ändras inte heller när arbetslöshetspensionen omvandlas till invalidpension.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

[Handwritten signature] *[Handwritten signature]*

BILAGOR

Lag angående ändring av 4 c § lagen om pension för arbetstagare.

Lag angående ändring av 4 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

Lag

angående ändring av 4 c § lagen om pension för arbetstagare.

Given i Helsingfors den 14 december 1979.

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 4 c § lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant sagda lagrum lyder ändrat genom lagar av den 29 december 1972 och den 23 juni 1977 (934/72 och 497/77), ett nytt 6 mom. som följer:

4 c §.

även år 1925 eller tidigare född arbetstagare
rätt att erhålla arbetslöshetspension.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om
den nedre åldersgräns som är förutsättning för
erhållande av arbetslöshetspension, tillkommer

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Helsingfors den 14 december 1979.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister

Lag

angående ändring av 4 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

Given i Helsingfors den 14 december 1979.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 4 § 5 mom. lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, sådant det lyder i lag av den 18 juni 1971 (501/71), som följer:

4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Arbetstagare äger rätt att erhålla arbetslöshetspension i enlighet med vad i lagen om pension för arbetstagare är stadgat.

Helsingfors den 14 december 1979.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister